

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО
UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD
ECONOMY

РЕЦЕНЗИЯ

за заемане на академичната длъжност „доцент“ по конкурс,
обявен от Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил рецензията: проф. д.н. Тания Петрова Парушева

УНСС – София, катедра „Икономика на туризма“

Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“

Професионално направление 3.8. „Икономика“

Научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

Включена в регистъра на академичния състав на Република България в Националния център за информация и документация (НАЦИД)

1. Представяне на кандидата

Единствен участник в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, обявен за нуждите на катедра „Икономика и управление на туризма“ към СА „Д. А. Ценов“, Свищов, е гл. ас. д-р **Любомира Красиминова Годорова** – преподавател в същата катедра. Конкурсът е обнародван в Държавен вестник, брой 113/23.12.2025 г.

2. Основание за написване на рецензията

Написването на рецензията се основава на Решение на факултет „Производствен и търговски бизнес“, Протокол № 6/18.02.2026 г. и Заповед № 140/19.02.2026 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“, Свищов за определяне състава на Научно жури, и Решение от първото заседание на Научното жури, проведено на 02.03.2026 г.

3. Персонална характеристика на кандидата

Гл. ас. д-р Любомира Красиминова Тодорова е родена на 04.01.1985 г. Завършва ОКС „бакалавър“, специалност „Финанси“ (2008 г.) и ОКС „магистър“, специалност „Банков мениджмънт“ (2009 г.) в СА „Д. А. Ценов“, Свищов. Продължава обучението си в СА, Свищов и получава квалификация по „Организация и управление на търговското предприятие“ (2020 г.) и Учител по икономика (2024 г.). Защитава дисертационен труд на тема: „Управление на търговския кредит от предприятията в мебелния сектор“ и придобива **образователна и научна степен „доктор“** по научна специалност 05.02.18. „Икономика и управление (търговия)“, **Диплома № 2016005/04.07.2016 г.**

Професионалното развитие на гл. ас. д-р Любомира Тодорова започва като асистент в катедра „Икономика и управление на туризма“ при СА „Д. А. Ценов“, Свищов през 2016 г. (03.10.2016 г.). Последователно заема академичната длъжност „главен асистент“ в катедра „Икономика и управление на туризма“ (от 19.09.2019 г. до момента) и хоноруван преподавател в ПУ "Паисий Хилендарски", гр. Пловдив (2018 г. – 2020 г.). Гл. ас. д-р Любомира Тодорова е научен секретар на катедра „Икономика и управление на туризма“ (от 2016 г.).

Гл. ас. д-р Любомира Торова има завършени **допълнителни обучения**, вкл. в **чуждестранни университети** в рамките на реализирани мобилности в 5 чуждестранни университета по програма Еразъм + (*Справка за активности, свързани с допълнителните показатели по чл. 124, ал. 2, определени в Правилника за развитието на академичния състав в Академията и Служебна бележка от Директор на Център за международна дейност*). От 2016 г. е лицензиран обучител към Агенцията по заетостта, от 2022 г. е оценител към Фонд „Научни изследвания“, а от 2023 г. е консултант в Амави Травел ЕООД.

Гл. ас. д-р Любомира Тодорова членува в **авторитетни творчески и професионални организации** в съответната научна област – член на Съюза на учените в България – клон Свищов (*Служебна бележка от Председател на СУБ – клон Свищов*). Владее английски и руски езици.

Кандидатът в конкурса за „доцент“ има осигурена пълна **академична заетост** (*Справка от Ст. инспектор за академичната заетост*).

Гл. ас. д-р Любомира Красиминова Тодорова е представила комплект от всички материали на **хартиен и електронен носител**. Подадените документи и доказателства за покриване на изискванията за участие в конкурса, са в **съответствие** с Правилника

за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов” – Свищов (Академията) по чл. 118, ал. 1 и ал. 2.

Изложената персонална характеристика на кандидата в конкурса показва, че са изпълнени изискванията на чл. 116, ал. 2, т. 3 и т. 3.1. от Правилника на Академията за заемане на академичната длъжност „доцент”, както и на чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ във връзка с чл. 53, ал. 1 от ППЗРАСРБ.

4. Количествена и качествена оценка по критериите и показателите за учебната работа

Кандидатът в конкурса за „доцент” извършва преподавателска дейност от назначаването ѝ на длъжност „асистент” на **03.10.2016** г. към катедра „Икономика и управление на туризма”. От 19.09.2019 г. е назначена на длъжност главен асистент, висше училище в същата катедра, където продължава да работи. Към 23.01.2026 г. кандидатът в конкурса има **трудов стаж в Академията** 9 години, 3 месеца и 20 дни (*Удостоверение от Ректор за стаж по специалността*).

Гл. ас. д-р Любомира Тодорова е титуляр на **лекционни курсове** в **ОКС „бакалавър”**, специалност „Икономика на туризма” (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение) по „Иновации в туризма” и в екип по „Икономика на туризма”, „Стратегии в туризма“, „Туристически дестинации“ и др., а в **ОКС „магистър”** в екип по „Управление на дистрибуцията и логистиката”, „Конкурентоспособност на туристическия бизнес“ в магистърска програма „Икономика и мениджмънт на туризма”, (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение), (*Справка за разработени и преподавани лекционни курсове*).

Както посочихме в § 3 на рецензията, анализът на представените подробни справки за **учебната натовареност** показва, че за периода уч. 2020/2021 – уч. 2024/2025 г., гл. ас. д-р Любомира Тодорова има изпълнена **1985,53 часа аудиторна заетост**. Кандидатът в конкурса има осигурена планова учебна заетост за учебната 2025/2026 година от 497,41 часа аудиторна заетост, при норматив 400 часа (*Справка от Ст. инспектор за академичната заетост*).

Кандидатът в конкурса за „доцент” има сериозен принос за **учебната документация** на специалността. Разработва нови **учебни програми**, създава и актуализира утвърдени лекционни курсове. Автор е на 1 учебна програма по дисциплината „Иновации в туризма” в ОКС „бакалавър” – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение, и съавтор на 4 учебни програми по „Основи на

туризма”, „ Ресторантьорство и кетъринг“ и др. в ОКС „бакалавър” – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. Съавтор е на 7 учебни програми в ОКС „магистър” – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение (*Справка за разработени и преподавани лекционни курсове*).

За нуждите на учебния процес, гл. ас. д-р Любомира Тодорова има издадени **2 самостоятелни учебника** – „Иновации в туризма” Академично издателство „Ценов”, Свищов, 2024, 148 с., 2024, ISBN: 978-954-23-2465-2, ISBN: 978-954-23-2480-5 и участва в **съавторство в 6 академични учебника** („Основи на туризма“, „Ресторантьорство и кетъринг“, Мениджмънт на туризма“ и др.) (*Списък с представените за рецензиране академични учебници*).

Кандидатът в конкурса за „доцент” е разработила и изнесла лекционни курсове на чужд език, във връзка с проведена **преподавателска мобилност по програма „Еразъм +”** (вж. таблица 1).

Таблица 1.

Проведена преподавателска мобилност от гл. ас. д-р Любомира Тодорова

№	Университет	Период
1.	International Balkan University, Скопие, Северна Македония	25 – 29.11.2019 г.
2.	University of the Peloponnese, Каламата, Гърция	02 – 06.10.2023 г.

Източници: Справка за активности, свързани с допълнителните показатели по чл. 124, ал. 2, определени в Правилника за развитието на академичния състав в Академията и Службена бележка от Директор на Център за международна дейност

Направената **количествена и качествена оценка** по критериите и показателите за **учебната работа** показва, че гл. ас. д-р Любомира Тодорова има богат преподавателски опит. Притежава умения за работа в динамична мултикултурна среда. Ползва се с авторитет и заслужено уважение. Притежава висока степен на подготовка за заемане на академичната длъжност „доцент”.

В **обобщение**, извършеният анализ налага **извода**, че кандидатът в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” в СА, Свищов – гл. ас. д-р Любомира Тодорова **съответства** на изискванията от Правилника за развитието на академичния състав в Академията по чл. 116, ал. 2, т. 5. Изпълнила е и **допълнителните показатели** за академичната длъжност „доцент” в СА, Свищов по чл. 124, свързани с учебната дейност.

5. Количествена и качествена оценка (анализ) по критериите и показателите за изследователската дейност

За участие в конкурса за „доцент” гл. ас. д-р Любомира Тодорова е представила за рецензиране **28 научни публикации** в специализирани научни издания (вж. таблица 2). В съответствие с чл. 116, ал. 3 от Правилника за развитието на академичния състав в Академията, публикациите не повтарят тези за придобиване на образователната и научна степен „доктор” (*Списък на публикациите, представени по конкурс за придобиване на ОНС „доктор”*).

Таблица 2.

Представени за рецензиране научни публикации на гл. ас. д-р Любомира Тодорова

Група от показатели	Показател	Брой точки	Брой публикации	Брой точки гл. ас. д-р Л. Тодорова
В – 100 точки	3. Хабилизационен труд – монография	100	1	100
Г – 298.17 точки	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	75	1	75
	6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.	30/n	12	107.50
	7. Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n	9	59.17
	9. Студии, публикувани в неферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n	2	7.50
	10. Публикувана глава от колективна монография	20/n	4	49.00

Източник: Обобщена справка по чл. 26 (1) от ЗРАС за изпълнение на минималните национални изисквания

Анализът на данните в таблица 2 показва, че кандидатът в конкурса съответства на минималните национални изисквания, като е реализирала **100** точки по група от показатели **В** и **298.17** точки по група от показатели **Г**, при изискуеми 200 точки.

Научните трудове на кандидата са публикувани в утвърдени научни издания, като съществена част от тях са в списания и сборници, реферирани и **индексирани в световноизвестни бази данни** (Web of Science, Scopus и др.), което осигурява висока научна видимост и международна разпознаваемост на изследванията. Наред с това, публикациите са представени и в рецензирани национални научни издания,

университетски сборници и академични издателства, както и в материали от национални и международни научни форуми в страната и чужбина.

Висока оценка заслужава едноименният **монографичен труд** „Туроператорство, базирано на иновации: нови подходи и перспективи в съвременния туристически мениджмънт“, публикуван в Академично издателство Ценов, Свищов, България. с. 232. ISSN 1310–2737, ISBN 978-954-23-2635-9, DOI:<https://doi.org/10.58861/tae.ewc.2026.01>. Трудът е обсъден в специализираното първично звено – катедра „Икономика и управление на туризма” и насочен за отпечатване в библиотека „Стопански свят”. Монографията разглежда съществен научен и научно-приложен проблем, свързан с трансформацията на туроператорската дейност в условията на дигитализация, динамични пазарни промени и нарастващи изисквания за устойчивост. Разработен и апробиран е модел за оценка и повишаване ефективността на иновациите в туроператорските предприятия, като се акцентира върху ролята на съвременни технологични решения – изкуствен интелект, големи данни и дигитални платформи – за подобряване на конкурентоспособността и персонализацията на туристическите услуги.

Изследването се основава на комплексен методологичен подход (анкетно проучване, интервюта и количествен анализ), който гарантира надеждността на резултатите и позволява да се обоснове значението на целенасоченото управление на иновациите за повишаване на ефективността, качеството на обслужване и пазарното позициониране на туроператорите.

Трудът е разработен на високо научно равнище и представлява значим принос към теорията и практиката на туристическия мениджмънт, с ясно изразена приложимост в туристическия бизнес.

Изследователската дейност на кандидата може да бъде систематизирана в **три основни тематични направления:**

1. „Иновации, дигитализация и устойчиво развитие в туризма“;
2. „Конкурентоспособност и управление на туристическите предприятия“;
3. „Развитие и позициониране на туристически дестинации и продукти“.

Най-съществените научни и научно-приложни резултати по **първото направление** са свързани с изследване ролята на технологичните иновации (вкл. изкуствен интелект, дигитални платформи и големи данни) за устойчивото развитие на туристическите организации. Разработени и апробирани са модели за измерване на иновационната активност и за оценка на ефективността на иновациите в

туристическите предприятия, като се доказва тяхното значение за оптимизиране на бизнес процесите, повишаване на ефективността и създаване на персонализирани туристически услуги.

По **второто направление** са постигнати резултати, свързани с анализа на факторите за развитие и позициониране на туристическите дестинации, включително ролята на събитийния и културния туризъм. Обосновано е значението на фестивалите като инструмент за устойчиво регионално развитие и изграждане на положителен имидж на дестинациите, както и приложението на геймификацията и дигиталните решения за повишаване на туристическата привлекателност.

Научно-приложните резултати по **третото направление** обхващат изследвания върху конкурентоспособността на туристическите предприятия в условията на динамична среда, включително въздействието на кризи (напр. COVID-19), ролята на иновациите за адаптация и устойчивост, както и значението на иновационните мрежи и управленските подходи. Доказва се, че внедряването на иновации и дигитални решения води до подобряване на икономическите резултати, устойчивостта и пазарното позициониране на туристическите предприятия.

Кандидатът в конкурса за „доцент” няма доказано, по законоустановения ред, **плагиатство** в научните трудове. Представена е **декларация за оригиналност**, в която се посочва, че всички източници са използвани добросъвестно и са спазени изискванията за авторско право (*Декларация за оригиналност*).

Качествата на гл. ас. д-р Любомира Тодорова като учен-изследовател се потвърждават и от активното ѝ участие в **научноизследователски проекти** с национален и международен характер. За периода 2017 – 2026 г. тя е участвала в общо 16 проекта, включително по програма „Еразъм+“ и други международни инициативи, както и в институционални и национални научни проекти. В 7 от тях е член на научния екип, а в 2 – експерт. Всички проекти са реализирани успешно и са довели до конкретни научни резултати (*Служебна бележка от Директор на ЦМД, Удостоверение №220/21.01.2026 г. от Директор ИНИ*).

Направената **количествена и качествена оценка** по критериите и показателите за **изследователската дейност** показва, че представените трудове от гл. ас. д-р Любомира Тодорова в посочените тематични направления се отличават с **високо научно равнище**. Оценката за **качеството на разработките** от езикова гледна точка е положителна. **Стилът** е стегнат и точен. Текстът е написан на разбираем **научен език**.

В **обобщение**, извършеният анализ налага **извода**, че кандидатът в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” в СА, Свищов – гл. ас. д-р Любомира Тодорова **съответства** на изискванията от Правилника за развитието на академичния състав в Академията по чл. 116, ал. 2, т. 1, т. 2 и т. 4. Изпълнила е и **допълнителните показатели** за академичната длъжност „доцент” в СА, Свищов по чл. 124, ал. 2, т. 2в, свързани с научноизследователската дейност.

б. Съответствие с приносите в научните изисквания

В творческата продукция на кандидата ясно се открояват следните значими **научни и научно-приложни приноси**:

първо – доразвити и систематизирани са теоретичните и практико-приложните аспекти на иновациите, дигитализацията и устойчивото управление в туризма. Изградена е концептуална рамка за туроператорство от ново поколение, базирана на интеграцията на технологични решения, персонализацията на услугите и устойчивото развитие на туристическите организации.

второ – разработен и емпирично апробиран е оригинален модел за оценка и измерване на ефективността на иновациите в туроператорската дейност, който обхваща организационни, пазарни и потребителски показатели и има пряка приложимост в управленската практика.

трето – обогатено е научното познание относно ролята на технологичните иновации (вкл. изкуствен интелект, дигитални платформи и геймификация) за повишаване на качеството на туристическото преживяване, ангажираността на потребителите и конкурентоспособността на туристическите организации и дестинации.

четвърто – задълбочено е изследвана връзката между иновациите, устойчивото развитие и конкурентоспособността на туристическия сектор, включително в контекста на външни кризи (напр. COVID-19) и европейските политики, като са формулирани препоръки за адаптация и развитие на туристическия бизнес.

пето – разширено е научното разбиране за значението на иновационните мрежи, социалния капитал и взаимодействието между заинтересованите страни за развитието на туристическите организации, като е обоснована ролята на баланса между структурираност и гъвкавост за стимулиране на иновационното поведение и организационната адаптивност.

В **обобщение** се налага **изводът**, че научните и научно-приложните приноси на гл. ас. д-р Любомира Тодорова могат да се окачествят като задълбочени и оригинални. Някои от тях имат новаторски характер, което е сериозен аргумент в подкрепа на нейната кандидатура за хабилитация.

7. Характеризиране академичната известност на кандидата

Получените научни и научно-приложни резултати от изследванията на гл. ас. д-р Любомира Тодорова намират отражение и предизвикват интерес в академичната общност. Кандидатът е представил доказателства за **цитируемост** на своите научни трудове, като са отчетени **12 цитирания** в публикации на други автори, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни. Общият брой точки от цитирания възлиза на 180, съгласно представената справка за цитиранията и рецензиите (*Справка за цитиранията и рецензиите на кандидата*).

В **обобщение**, можем да направим **извода**, че доказаните цитирания и рецензираните научни трудове са показателни за научната видимост на кандидата. Те допринасят за разпространението и популяризирането на резултатите от проведените изследвания както в академичната общност, така и сред институционалната и професионалната среда.

8. Критични бележки и предложения

Ще си позволя да отправя следните препоръки, насочени към бъдещото развитие на научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Любомира Тодорова:

1). Целесъобразно е да продължи и задълбочи изследванията си в областта на иновациите, дигитализацията и устойчивото развитие в туризма, като разшири тематиката към управлението на туристическите дестинации и туристическите екосистеми, с акцент върху интегрирани управленски модели и политики.

2). Препоръчително е да засили участието си в международни научни форуми и изследователски мрежи, както и да насочи усилията си към разработване и участие в международни научни проекти, свързани с иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие на туризма, което ще допринесе за по-нататъшно повишаване на международната видимост на нейните научни резултати.

9. Обобщено заключение и становище

Кандидатът в конкурса за „доцент” – гл. ас. д-р Любомира Красимилова Тодорова отговаря на **минималните национални изисквания** в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки” в съответствие с чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и Приложение към чл. 1а, ал. 1 от ППЗРАСРБ (вж. таблица 3).

Таблица 3.

Изпълнение на минималните национални изисквания (МНИ)

от гл. ас. д-р Любомира Тодорова в съответствие с чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ

Група от показатели	Съдържание	Показател	Брой точки МНИ “доцент”	Брой точки гл. ас. д-р Л. Тодорова
А	Показател 1	1. Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор”	50	50
В	Показател 3	3. Хабилюационен труд – монография	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" 6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. 7. Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове 9. Студии, публикувани в неферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове 10. Публикувана глава от колективна монография	200	298.17
Д	Сума от показателите от 11 до 13	11. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	50	180

Гл. ас. д-р Любомира Тодорова отговаря и на **допълнителните изисквания** за заемане на академичната длъжност „доцент”, определени от Академията в Правилника за развитието на академичния състав, съгласно чл. 116, ал. 2, т. 1, 2, 3, 4, 5 в т.ч. 5.3. и 5.4., и чл. 116, ал. 3. Изпълнила е **допълнителните показатели** за академичната длъжност „доцент” в СА „Д. А. Ценов” – Свищов в съответствие с чл. 124, ал. 2, т. 1а и т. 1в, свързани с учебната дейност и чл. 124, ал. 2, т. 2а т.2б и т. 2в, свързани с научноизследователската дейност. Притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател, с доказани приноси в научната специалност на конкурса.

Ясно и еднозначно заявявам своята **положителна оценка „ЗА”** единствения участник в конкурса за „доцент”. С пълна убеденост гласувам гл. ас. д-р **ЛЮБОМИРА КРАСИМИРОВА ТОДОРОВА** да бъде избрана и заеме академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, по професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” в катедра „Икономика и управление на туризма” към факултет „Производствен и търговски бизнес” при Стопанска академия „Д. А. Ценов” – Свищов.

София,
25.03.2026 г.

Рецензент:

(Проф. д.н. Таня Парушева)